

RONDON HET ZAKENLEVEN

Over „Loten“ c.a.

II.

Wanneer wij na deze algemeene inleiding nu eenige nadere woorden wijden aan de concreet gestelde vragen, dan willen wij eerst iets zeggen over de obligatie-leening, waarbij jaarlijks eene uitloting plaats vindt.

Wij kunnen des te beter deze obligatie-leeningen als voorbeeld nemen, omdat ook door onze Kerken zelf, vrij algemeen, zulke obligatie-leeningen worden gesloten en bij de uitgifte eene jaarlijksche aflossing regel is. Daarbij wordt dan de moeilijkheid, aan wien men zal terugbetalen, anders gezegd, welke van de uitgegeven obligaties, (de houders waarvan men meestal niet eens kent, althans niet blijft kennen), zullen worden afgelost, in den regel aldus opgelost, dat men de aanwijzing der nummers zal doen conform de uitkomst van eene loting. Aldus heeft het loten ook in onze eigen kerken burgerrecht verkregen, waarmee het op zichzelf natuurlijk nog niet is goedgepraat.

Waarom loot men jaarlijks? Om dit goed te kunnen beantwoorden, moeten wij ons rekenschap ervan geven, waarom men jaarlijks wil aflossen. Waarom gaat een kerkeraad, wanneer b.v. voor den bouw van een kerk een groot bedrag van b.v. f100.000 noodig is, eene leening sluiten en zich verbinden die som in b.v. 50 jaarlijksche aflossingen terug te betalen?

Het antwoord hierop moet luiden, dat de voorzichtigheid, die ons ook door Gods gebod is opgelegd bij de inrichting van ons leven, ook het kerkelijke leven, ons verplicht om zulk een schuld, die toch eens tot aflossing moet worden gebracht, bij gedeelten af te lossen. Het zou slechts onvoorzichtig en daarom te veroordeelen zijn, indien men de jaarlijksche inkomsten voldoende ging achten, indien zij niet groot genoeg waren voor de betaling van tractementen en dergelijke soort uitgaven. Wanneer zou dan de aflossing van zulk een schuld moeten geschieden? Practisch zou het nooit kunnen. De eenige manier is daarom, om te trachten de geregelde inkomsten zoo hoog op te voeren, dat men jaarlijks een deel daarvan kan afzonderen voor een gedeeltelijke aflossing van den schuldenlast.

Doch nu de vraag, op welke wijze men b.v. f2000 per jaar zal terugbetalen, wanneer men te rekenen heeft met een groot aantal schuldeischers, die men niet meer bij name kent, althans niet blijft kennen, daar, zooals de practijk uitwijst, zulke obligaties steeds verhandeld worden en voortdurend in andere handen komen. Eene afbetaling ponsponds-gewijze op elke obligatie is eene praktische onmogelijkheid. De aanwijzing van bepaalde houders zou een volstrekte willekeur zijn, die onbillijk kan werken en aan het kerkelijk leven ernstige schade toebrengen, omdat zoo ergens, dan zeker hier willekeur niet verdragen wordt.

Wat toch is het geval? In den loop van 50 jaar is, om alle andere dingen nu maar eens uit te schakelen, steeds waarneembaar een verandering van den rentestandaard. In de laatste twee jaren b.v. is de rentestandaard met meer dan 1 procent gedaald. In den loop van de jaren kan die rentestandaard verder dalen, wellicht zal hij ook wel weer eens stijgen. Als dus stukken bijv. in 1928 uitgegeven met een rentevergoeding gerekend naar 5 procent, heden worden afgelost, dan is het zeker, dat die gelden, indien zij vandaag opnieuw belegd moeten worden, niet meer dan 4 procent zullen opbrengen. Hij, die zijn stukken in een obligatie-leening ex 1928 heden afgelost krijgt, weet dus, angenommen, dat hij van zijn rente leven moet, dat zulk eene aflossing hem een persoonlijk nadeel zal veroorzaken. Omgekeerd zijn er ook, aan wie zulk een aflossing niet anders dan aangenaam en voordeelig kan zijn.

Hoe moet nu een kerkeraad de personen vinden aan wie hij de f2000, die in 1931, en elk volgend jaar, volgens de vroeger aangegane verplichtingen moeten worden terugbetaald, uitbetalen? Men voelt, dat wanneer hier eene aanwijzing van den kerkeraad de beslissing zou moeten geven (gesteld dat die mogelijk ware), de moeilijkheden zich zouden opstapelen, ook al zou de kerkeraad deze zaak zoo teer mogelijk willen behandelen. Veelal ook is een aanwijzing van personen immers niet meer mogelijk, omdat de stukken inmiddels verhandeld zijn. Daarom mag m.i. om een billijke, den vrede bevorderende oplossing te verkrijgen, hier zonder eenige aarzeling het loten gebedigd worden, indien men zich daarbij slechts wil realiseren, dat men het beleid en de uitkomst daarvan aan den Heer overlaat en van Hem alleen verwacht.

Is dus aan den kerkeraad in dergelijke omstandigheden de loting zelf geoorloofd, dan behoeft ook niemand, die zulke obligaties bezit en die dus weet, dat hij aan een uitloting deelneemt, zich bezwaard te gevoelen. Al degenen, die b.v. in 1928 tezamen konden leenen hebben feitelijk tegelijk onderling afgesproken, dat men de moeilijkheid, ver-

bonden aan de jaarlijksche afbetaling, welke men immers een noodzakelijk iets acht, zou willen oplossen door middel van loten. Zij worden daarbij dan verder wel vertegenwoordigd door den kerkeraad, maar ten slotte is het hun eigen besluit om de handeling der loting voor hen te doen verrichten. Zulk een besluit bij de uitgifte genomen is volgens de vorenstaande opmerkingen niet ongeoorloofd te noemen.

Veel van hetgeen hierboven gezegd is met betrekking tot kerkelijke obligatie-leeningen, geldt nu ook voor andere leeningen, als die welke door Rijk en Gemeenten en ook wel door particuliere instellingen worden uitgegeven. Ook al zou men mogen stellen, wat immers werkelijkheid is, dat niet altijd de Overheid of de particuliere instellingen de gedachte van het Goddelijk beleid overnemen, dan nog mag men het deelnemen in zulke obligaties niet veroordeeld achten. Voor de deelnemers daarin, voorzover zij in alles met de wetten Gods willen rekenen, blijft dan staan de eisch, dat ieder zichzelf afvraagt, of hij oprecht met Spreuken 16:33 rekening houdt en dus ook hier, in uiterste instantie, alle dingen aan het beleid van God overgeeft.

Resumerende zou men dus kunnen stellen, dat het doel van het loten en de vraag of men Spr. 16:33 beaamt, beslissend zijn. Elk loten om, zooals het in onze taal zoo kernachtig wordt uitgedrukt, „vuil gewin“, is natuurlijk veroordeeld. Een deelneming in de Staatsloterij, waarin men niet anders doet dan een zeker bedrag, à fonds perdu, inleggen, in de hoop een grooter bedrag, zooals door het loten zal worden aangewezen, terug te ontvangen, moet een zoeken van „vuil gewin“ genoemd worden, hetwelk door geen Christen kan worden goedgekeurd en waaraan geen Christen, die eerlijk wil leven, kan deelnemen. En in den grond der zaak is het onderhouden van de Staatsloterij door onze Regeering even weerszinwendend als de daad van andere regeeringen, die spelen organiseren of toelaten als dat te Monte-Carlo. Wij doen het hier alleen wat bescheidener, minder opzichtig en daardoor schijnbaar minder on-nietjes. Het Ministerie-Kuyper van 1901-1905 heeft een wetsontwerp tot afschaffing der Staatsloterij ingediend. Het is toen niet verder gekomen. Welk Ministerie zal nu eens die poging overnemen?

Even stellig moeten afgekeurd worden de loterij-gelegenheden, die in allerlei bazars worden gehouden. Helaas vindt men die ook nog wel in bazars, die min of meer ten bate van het kerkelijk leven worden georganiseerd. Veelal verdedigt men die als een onschuldige liefhebberij voor kinderen („grabbeltinnen“ e.d.). Eenige twijfel daaromtrent is nog wel gerechtvaardigd. Doch zelfs al was het dan uitsluitend voor kinderen, niet minder sterk moet dit alles bestreden. Ik ga daarop thans niet verder in; slechts wil ik vragen, dat men eens overwege hoeveel arbeid later noodig is om de straks groot geworden kinderen terug te houden van verdere toepassingen van wat hun is voorgehouden en aangeboden bij zulke bazars, nogwel door een openingswoord en een gebed van iemand, dien zij als een voorganger beschouwen, „gewijld“.

(Slot volgt.)

's Gravenhage.

A. SCHILDER.

UIT DE HISTORIE

Kuypers Bekeering.

De meesten onzer lezers zullen wel weten, hoe Kuyper zijn bekeeringsgeschiedenis beschreven heeft in „Confidentie“, een geschrift uit 1873, waarin hij uit een drietal levenservaringen verklaart, hoe de liefde voor het kerkelijk vraagstuk in hem ontwaakte in nauw verband met zijn eigen geestelijk leven. a. Eerst deed God hem een zeldzame verzameling van à Lasco's geschriften vinden, waardoor hij in staat gesteld en aangespoord werd tot het bestudeeren van de geestelijke vaders onzer Gereformeerde Kerk. b. Vervolgens werkte Miss Yonge's schoone roman „De Erfgenaam van Redclyffe“, ontdekkend op hem, en trof hem daarbij vooral de vermelding van Englands Kerk als een moeder, die elken stap van het leven harer kinderen leidt, zoodat het verlangen naar zulk een kerk in hem werd opgewekt. c. Eindelijk ontving hij in zijn eerste gemeente een diepen indruk van de bijbelkennis en de onwrikbare overtuiging van eenige gemeentelieden, die in de vastheid, waarmee zij stonden op de erkenning van Gods soevereine genade, al was de vorm van hun denken verouderd, hem getuigen waren van den invloed door Calvijn nog na eeuwen uitgeoefend en van de bijna ongelooflijke kracht eener geestelijk georganiseerde kerk.

Minder bekend is echter, dat Kuyper al eenige jaren vroeger, in 1867, toen hij nog te Beesd stond, zijn bekeering aan Groen van Prinsterer heeft verhaald. Het was naar aanleiding van zijn eerste vlugschrift: „Wat moeten wij doen, het stemrecht aan onszelf houden of den kerkeraad mach-

tigen? Vraag bij de uitvoering van Art. 23“. De schitterende brochure maakte aanstonds grooten opgang. Niemand minder dan Ds D. Chantepie de la Saussaye, de vader der ethische richting, begroette deze nieuwe stem met vreugde en dank. „Ten overvloede“, zoo besloot deze recensent zijn aankondiging in „De Vereeniging: Christelijke Stemmen“, „zij er bij gevoegd, dat de auteur mij ten nauwernood van aangezicht bekend is, en dat hij, discipel der Loydsche school en aanvankelijk de richting dier school toegedaan, in de zelfstandige taal, die hij hier doet hooren, een nieuw bewijs levert, dat de doop der moderne richting voor sommigen heilzaam kan werken en dat er eene orthodoxie bestaat — de auteur schaarft zich onder de orthodoxe partij — die de vrucht is van zelfstandig onderzoek en persoonlijke ervaring“.

Nu had Kuyper zijn brochure, als bewijs zijner hoogachting, ook aan Groen toegezonden. Deze zeide hem in een brief van 4 April 1867 daarvoor hartelijk dank, en sloot zich geheel aan, bij wat door een bevoegden rechter, Ds de la Saussaye, daaromtrent reeds verklaard was. Tevens gaf Groen in dezen brief aan Kuyper te kennen, dat diens overgang van het modernisme tot de orthodoxie, bij iemand, die hem vroeger kende, eenige bevreemding had gewekt. Doch volgens Groen werd deze bedenking in het slot van Saussaye's artikel weggenomen op een wijze, waarmee hij Kuyper en de orthodoxe partij geluk wenschte. En nu richtte Kuyper op 5 April 1867 uit Beesd het volgende schrijven aan Groen:

Hoog welgeboren Heer,

Gun mij de vrijheid U dank te zeggen voor de waarlijk te groote belangstelling, die Gij in de uitgave mijner brochure wel hebt willen toonen. Deels de diep bedroevende toestand onzer Kerk, dien ik vooral in dit deel der Betuwe niet donker genoeg kan afschilderen, deels gesprekken met Prof. Doedes en Ds van Toorenbergen gehouden, wier energie op dit punt ik zoo gaarne krachtiger gewenscht had, gaven me aanleiding tot het uiteenzetten mijner gedachten. Toch duurde het nog lang, eer ik besluiten kon, de pen op te vatten, en mijn verleden, waarvan Ds de la Saussaye met een enkel woord gewaagde, zal dat ook in uw oog bevestigend maken.

Modern — neen, dat ben ik nooit geweest, — maar wel was helaas het moderne onderwijs, dat ik te Leiden gebruiken moest, oorzaak, dat ik een viertal jaren al dieper wegzonk in volstrekte neologie. Een schijnbaar toevallige omstandigheid, het schrijven naar een prijsvraag over à Lasco, was de eerste band, die mijn trouwe Vader mij weer aanbood, om mij uit dien afgrond op te trekken. Dat werk vervreemde mij van mijn commilitones en bracht me in beter gezelschap, dan Leiden's academie aanbod, in gezelschap met de groote, ernstige geesten van een Calvijn en een à Lasco.

Een hersenziekte, door overspannende studie veroorzaakt, voltooide mijn isolement van den Leidschen geest. Alle denken was mij onmogelijk, en een jaar lang moest ik op reis. Zoo werd allengs, ook door mijn droevigen toestand, een betere behoefte in mij gewekt. Mijn herstel, evengoed als de knak, die mijn hersens ontvingen hadden, openden mijn hart voor gevoelens van ontvankelijkheid — ik begon de woorden te verstaan, die ik nooit begrepen had: van ootmoed, berouw en genade. Een werk van Miss Yonge: „The Heir of Redclyffe“ eindelijk, deed tot beslissing voor mijn hart komen, wat reeds vier jaar lang daarin gedobberd had. — Van dat oogenblik af was ik orthodox van levensgrond, zonder het zelf te weten. De verlichting ontbrak mij, 't hart had nog geen lichtstraal geworpen op het intellect. Ik leefde voor mijzelf, verdiept in historische studien, met averzie van dogmatiek en formules. De schuld lag grootendeels aan het systematisch ignoreeren en in caricatuur brengen van alle orthodoxe dogmatiek, waarvan ik te Leiden getuige was geweest. Zelfs bij name kende ik de Christelijke denkers onzer eeuw niet! Maar 'tsprak vanzelf, bij zulk een dispositie, behoefden zo ook slechts te verschijnen, om geliefd en geassimileerd te worden, mij stuk voor stuk de Heilige Waarheden van ons Evangelie als levensbrood der ziel te doen aannemen, en het almeer aan mijn bewustzijn te ontdekken, dat ik orthodox was.

Veel tegenstand in mijn gemeente, vooral van de moderne plaats, het ervaren van antipathie eer dan sympathie, de totale afwezigheid van alle gehechtheid en liefde hier — het drong me alles al meer, om het steeds dieper te voelen, hoe arm het hart blijft, zoolang het den Vriend van zondaren niet kent en niet bezit.

Meer, oneindig meer nog zou ik u kunnen opsommen, geheimen van het gemoedsleven, die 'twaas der kiesheid liever verborgen houdt, voor- en tegenwoord, omgeving en tegenstand, waardoor ik gedrongen werd om vervulling voor de leegte van mijn hart te zoeken. Maar licht somde ik al te veel op, vermoelde ik u reeds te veel met mijn persoonlijk leven. Mocht het zoo zijn, wijt dan mijn uitweiding aan mijn warm verlangen, om bij U althans het laatste vermoeden weg te nemen, alsof er geen harmonie bestond tusschen mijn schrijven en mijn persoon.

Intusschen zal 't u duidelijk zijn, hoe juist zulk een langzame levensvernieuwing mij schuchter en schroomvallig moest maken, om zelf strijdend op te treden. In mijn eenzaamheid, volstrekt verstoken van een enkelen boezemvriend op aarde, die mijn overtuiging deelde, en van alle zijden nog in correspondentie met mijn moderne vrienden, ontbrak mij het bemoedigend woord, dat zelfvertrouwen schenkt. Het is zoo bang, als, wat in 't eigen hart omgaat, niet eens door een ander voor onze ooren wordt uitgesproken. Zoo dikwijls had ik reeds lust gevoeld om wat me beleedigde in mijn eigen geloof, wat me zeer deed, aan te fasten, — maar schroom deed me weer

verzuchting ge-
maakte groep
van een zeer

bukken.
de menschen.
htmatig verkre-
lsdienstig zelfs.

e uzelve recht-
God kent uwa
n Gods oog.
zegd: Och, lieve
al, wij zijn te
wij willen dat

ichtelijk ja ge-
het... maar
Mij of van
n u, die vrome
pen.
die vol eerbied
persoonlijk door

ooper.
it dat stichtelijk
Johannes den
ediking komen
een iegelijk" —
— aanloopen

ofeten en Jo-
adigen hun het
geweld om er

ag zal hen eens
Wet zal vallen.
r in een ander
iet al te nauw
het altijd stipt
vrouw verlaat,
rief — zooals
ook „in orde“!
an u, mannen
htelijk — alle-
er, die zoo z'n
andere trouwt
was bij Mozes
officiële forma-
net een vroom

n. Liefst wach-
roomsten" Zijns
leefden in het
enlijkheid.
ten volgen van
zarus. De arme
n, gerechtvaar-
waar kind van
het vleesch...
ezen niet eens
en — deze ge-
de rijke man,
levende, daar-
weduwen, ijve-
nenschen gezien
erspeler, vijand
g en barmhart-
Jezus, die hen
erschap van het

kenis.
s en van zeer
et uitgestorven.
an de menschen
uitemend ver-

lie op den rij-
gelingen, zoo
zoodat ze weg-
liker kwaad te
s, die hier wer-

ij" zijn Lazarus
ng geweken.

reek van. Maar
lichtelijk „wij“.
„evangelie“, zijn
En die heeft

reek nader be-

A. JANSE.

verl. week, bla-
t advertentiën;
o. staat: „ont-

verscheuren wat ik pas in ruwe trekken geschetst had. Gelukkig bracht de uitgave van a Lasco's werken mij, zonder dat ik het zocht, met de Utrechtsche Professoren en Ds van Toorenbergen in aanraking. Dat deed me goed. En toen nu eindelijk die affaire van art. 23 ahangig werd gemaakt, en ik in geene der brochures las wat ik wenschte te lezen, — werd ik ondanks mijzelf tot schrijven gedrongen. Kemink, aan wien ik de copie zond, wees die af, en weer was ik op 't punt aan 't verscheuren te gaan, zoo mijn vrouw mij niet had tegengehouden en naar een boekdrukker te Culemborg mijn copie had gezonden. Ziedaar de zeker vrij lange voorrede, die ik voor mijn stukje had moeten plaatsen, om ieder te doen begrijpen, dat ik, die vroeger neoloog was, thans zóó schrijven kon.

Maar dat behoefde niet. Uit volle overtuiging schreef ik, en neem dus tegenover mijn vroegere geestverwanten de verantwoordelijkheid ervan geheel en al op mij. Uw woord van sympathie was mij echter te opbeurend voor mijn gemoedsleven, dan dat ik niet elke poging aan zou grijpen, om mij tegenover u van elke verdenking te zuiveren.

Op dit schrijven van Kuiper antwoordde Groen met een sympathieken brief en toezending van zijn portret. Van nu af bestond er een band van geloofsgemeenschap tusschen beiden, en zag Groen in Kuiper een geliefd medestrijder en vriend.

RULLMANN.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Kagawa en de Koninkrijk-Gods-beweging.

Bij den Zendingsboekhandel te Den Haag, directeur de heer A. J. C. van Seters, is verschenen een boekje van de hand van dr. Ir. H. G. van Beusekom, onder den titel: „Kagawa en zijn betekenissen als sociaal en religieus hervormer”. Wij meenen goed te doen, iets uit den inhoud in deze rubriek te bespreken, en alzoo de aandacht op dit keurig uitgegeven boek van bijna 130 bl. met vijf platen te vestigen.

De naam Kagawa is vooral tegenwoordig weer op vele lippen. Hij is een man van buitengewone betekenis voor Japan, die, na eerst te zijn miskend en tegengestaan door de Japansche regeering, nu wordt gewaardeerd en tot een hooge positie is geroepen.

Terecht noemt dr. van Beusekom hem eerst een sociaal, en daarna een religieus hervormer. Dit is niet in strijd met de woorden, waarmee hij hoofdstuk V aanvangt: „Kagawa is, hoe veelzijdig zijn arbeid ook moge zijn, in de eerste plaats predikant”. Want ook in en door zijn sociaal werk wil hij prediken. Bovendien, Kagawa heeft eigenaardige gedachten over de taak der kerk. Hij meent, dat aan de kerk vereenigingen moeten verbonden zijn tot onderlinge hulpverlening op coöperatieve grondslag; ja, ook nog andere soorten van coöperaties, die de algemeene welvaart bevorderen. Zelfs wil hij de geheele werkloosheidsverzekering binnen de grenzen van de kerk brengen.

De kerken, die Kagawa sticht, heeten dan ook „Settlements”, vestingen, Christelijke versterkingen, die voor haar leden niet alleen in geestelijken, maar ook in maatschappelijken zin vastigheid en steun bieden.

Hij is zelf ook aan een kerk verbonden, zelfs aan drie; die in Tokyo bestaat uit een kerkgebouw, levens clubgebouw en bureau, een credit-coöperatie, levens bank van leening, en een coöperatieve winkel! Dit doet het streven van Kagawa duidelijk kennen. En hij meent, dat elke kerk, allereerst, op deze wijze moet optreden, om de positie terug te winnen, die zij eenmaal had, maar sinds lang heeft verloren.

Men behoeft het nog niet met de methode van Kagawa eens te zijn om zijn arbeid te waardeeren. Voorzeker, hij is allereerst sociaal hervormer; de nood, de verschrikkelijke nood van Japan heeft hem aangegrepen en niet meer losgelaten. Doch hij weet ook, dat Japan slechts sociaal is te redden, indien het het Christendom aanvaardt; alleen het Evangelie brengt het woord en de daad der redding beide.

Ja, de nood is groot in het land der rijzende zon. Het land is niet bij machte zijn bevolking te voeden met zijn voortbrengselen; en daardoor heeft de industrie een hooge vlucht genomen, met al den aankele. De toestanden schreien ten hemel; immers, de werkkrachten zijn goedkoop, nu de bevolking per jaar met een miljoen toeneemt; en van het platteland, waar de boerenbevolking bittere armoede lijdt, gaan tienduizenden naar de steden, de fabriekscentra, om brood te vinden.

Meer dan 9/10 van alle gezinnen moet leven van minder dan f12 in de week. Van de arbeiders in een stad als Tokyo leeft 80 pCt. in éénkamerwoningen. Op de textiel fabrieken werken jongens en meisjes van nog geen vijftien jaar, twaalf tot veertien uur per dag. In de kolonmijnen sjouwen de vrouwen, dikwijls met kleine kinderen op den rug gebonden, lange dagen de zware kolenvrachten.

Deze ontzettende toestanden hebben Kagawa in de ziel gegrepen. Hij ziet het voor oogen, dat het bolsjewisme hierin een vruchtbaren voedings-

bodem vindt, en het bolsjewisme zou Japan in den afgrond voeren. Kagawa heeft het verstaan, dat geen enkele richting of godsdienst in Japan zich over de ellendigen ontfermt of ontfermen kan. Bij de ontzettende aardbeving in 1923 was dit duidelijk gebleken; men beklagde wel de rampzalige slachtoffers, doch men stak geen hand uit om te helpen; alleen de Christenen deden het.

Heel zijn actie van jaren her, heeft Kagawa laten uitloopen in de zoogenaamde Koninkrijk-Gods-beweging. Hierin heeft hij samengevat het prediken van het Evangelie en het opheffen van het Japansche volk uit de sociale ellende.

De term Koninkrijk Gods moeten wij dan ook verstaan in de betekenissen, die Kagawa er aan geeft; hij bedoelt ermee het Evangelie van Jezus Christus als de boodschap der verlossing, aan het geheele volk van Japan gebracht; en die verlossing is uit allen nood; God redt niet ten deele; niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam; en dan is het God ook niet te doen om een of meerdere personen, maar ook om het gezin en de geheele samenleving; de arbeider en de middenstander, de oude van dagen en het kind moeten deze verlossing naar lichaam en ziel leeren kennen. En dit te bereiken bedoelt de Koninkrijk-Gods-beweging.

Dr. van Beusekom beschrijft, hoe Kagawa tot zijn plan gekomen is.

In 1925 bezocht hij Frankrijk, en werd daar gewaar, hoe slechts één miljoen Protestanten, met volkomen handhaving van zichzelf, leiding gaven aan het heele volk en invloed oefenden op zijn ontwikkeling. Indien, zoo dacht Kagawa, Japan eens één miljoen Christenen had, zou dat één miljoen dan niet leiding kunnen geven aan den maatschappelijken opbouw van Japan? En dan konden een Christelijke universiteit, een Christelijk onderwijssysteem, een Christelijke economie en een Christelijke beschaving een vasten grondslag vinden.

Kagawa zeide zelf: „Dan eerst is er een gesloten centrum, om het geheele Japansche volk te kunnen bewerken en de maatschappelijke ellende te verminderen. Dan eerst zal het mogelijk zijn de geheele cultuur van Japan met de beginselen van het Christendom te doordringen”.

Zoo kwam hij tot zijn Evangelisatieprogramma met de leuze: „één miljoen zielen voor Christus”.

Om billijk te zijn in ons oordeel, moeten wij bedenken, dat het maar niet een onverwachte inval was, en een machinaal in elkaar gezette beweging. Het was een gedachte, die lang reeds rijpte in zijn ziel, en door zijn bezoek aan Frankrijk vaste vormen aannam; en die gedachte rustte op de innige overtuiging, dat een groote Evangelisatietoetocht de verhoudingen in Japan met één slag zou kunnen omzetten.

Wij zullen nu niet in den breede den gang van zaken beschrijven, hoe hij samenwerking met de Christelijke kerken zocht en verkreeg, ook met dr. John Mott overleg pleegde enz. Het boekje van dr. van Beusekom geeft daarover de noodige inlichtingen.

Als die leuze van „één miljoen zielen” ons minder aangenaam aandoet, dan zij er op gewezen, dat Kagawa zelf die heeft losgelaten, en den naam heeft veranderd in Koninkrijk-Gods-beweging. Dit geschiedde mee op aandrang van den dusgenaamden Nationalen Christelijken Raad van Japan, die de beweging mee steunt, ja de centrale leiding in handen heeft genomen.

Wat hij met deze beweging beoogt, zet Kagawa in een artikel uiteen in het Juli-nummer van The International Review of missions: „The three main objectives of the Kingdom of God Movement”.

Deze drie hoofddoelinden zijn de volgende:

Ten eerste, het winnen van één miljoen zielen voor Christus door den arbeid der Evangelisatie; deze arbeid gaat voorop. Hiertoe is een heele actie op touw gezet; ieder Christen heeft tot taak één ziel tot Christus te brengen. Allerwege worden groote samenkomsten belegd en het Evangelie gepredikt. Ook zwoegen de drukpersen voor het afleveren van lectuur van geringen en van grooteren omvang. Ook maakt hij gebruik van de dagbladen, waarin hij artikelen publiceert, die gaarne worden opgenomen; zelf geeft hij een krant uit, een weekblad, onder den naam van: „Kingdom of God Movement Newspaper”.

Ten tweede, de opleiding, of het onderwijs. Als de zielen gewonnen zijn, is het noodig hen te onderwijzen; de kinderen moeten worden vastgehouden. En vooral moeten predikanten en evangelisten worden opgeleid; er zouden 12.000 predikanten noodig zijn voor de 12.000 dorpen, waar het Evangelie nog niet is gebracht, maar Kagawa wil met 5000 beginnen.

Ten derde, het sociale werk. De werklozen, de zieken enz. moeten geholpen worden, opdat ook op deze wijze gezien worde, dat het Evangelie alleen het middel aanwijst tot verheffing en heiliging van het aardse leven. Kagawa wil daartoe de oprichting van coöperaties in alle dorpen, en in de kerken vereenigingen voor onderlinge hulp. En dan staat de actie niet stil, maar gaat door tot heel het Japansche leven door de Koninkrijk-Gods-beweging zal zijn omvat.

Noem het een droom; doch erken dan tevens, dat deze vrome idealist met beide voeten in de

werkelijkheid van het arme Japan staat, geestelijk en stoffelijk arm. Natuurlijk kunnen allerlei bedenkingen worden geopperd: b.v. dat het willen winnen van één miljoen menschen den schijn geeft, alsof de bekeering in onze handen ligt, en niet geheel Gods werk is, het werk van God, die als het Hem behaagt, niet maar één miljoen, maar ook tien, of twintig, of nog meerdere miljoenen van de 70 miljoen Japanners kan zaligen. En zoo zijn er meer bedenkingen.

Toch laten wij die nu rusten, om ons te laten beschamen door den vromen moed van dezen Christen Japanner, die met zijn hart vol medelijden als een navolger van Christus Consolator, door innerlijke ontferming is bewogen; en voor wien het woord van Jezus wel in het bijzonder geldt: „Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden”.

De lezing en bestudeering van dit kostelijk boek van dr. van Beusekom zij een ieder hartelijk aanbevolen. Het is met 8 platen versierd, en keurig uitgegeven. Als wij één wensch zouden mogen uiten, ware het deze, dat dr. van Beusekom niet den lof alleen gezongen had, maar ook de critiek der liefde, vanuit het Gereformeerd beginsel, had gegeven.

J. D. W.

IN PERSSCHOUW

Van en over „De West”.

Zooals men weet, is ds. J. Gispén van Groningen naar Curaçao gereisd. Daarvan vertelt ds. G. nu iets in de Gron. Kerkbode. We lezen o.m.:

Wat weten wij in het vaderland van de toestanden in de West? Hebben we, vergeleken met de Oost, dit deel van groot Nederland niet tamelijk wel verwaarloosd? Een tekort van vele jaren is hier in te halen op kerkelijk en geestelijk, maar ook op zedelijk en algemeen menschelek terrein. En nu weet ik wel, dat om maar bij ons Gereformeerden te blijven, er ontzaglijk veel van ons gevraagd wordt, dat wij misschien reeds zwaar belast zijn, maar nu ik de toestanden hier uit eigen oogen gezien heb, nu aarzel ik geen oogenblik om te zeggen: er moet wat gedaan om onder Gods zegen de menschen, die zoo ver buiten het vaderland en temidden van zoo verleidelijke machten leven, te bewaren voor een wegzinken in een leven zonder God niet alleen, maar ook in uitgieting van allerlei boosheid en ongerechtigheid!

Inderdaad, wij hebben wel wat erg één kant uitgekeken. En feitelijk heeft ieder dat gedaan.

„Gereformeerd van 1886”. Of een andere „groep”.

Met een ongedachte illustratie bij menig „doleerend” artikel van dezen tijd komt ons verrassen het Zondagsblad van „De Amsterdamer”. Het bevat een correspondentie met lezers. Aan één van hen wordt het volgende geschreven:

Nu doet u me nog een gewetensvraag: naar welke kerk moet ik Zondag gaan —? Ja, wat is u? Hervormd, Gereformeerd, Lutherisch, Mennist, we hebben hier van alles. Bovendien, stel u is Hervormd, is u dan Bondsman of Confessioneel of Ethisch? Weet u wat u doet —? Koop aan een kiosk een Kerkbode als u Gereformeerd van 1886 is, of een Kerkbeurtenblad als u tot een andere groep behoort en zie dan zelf eens. U kunt in beide bladen ook vinden of er des avonds in de stad wat te doen is. Maar heel veel zal dat niet wezen, want het is zomer.

Zie hier een van onze zondagsgaven van onze hedendaagse christelijke pers. En dan nog wel in antwoord op een „gewetens”-vraag. Een christelijk orgaan — Zondag, dag der kerk. — Een gewetensvraag. — Een voorlichter. Maar de kerk, waarover hij toch schrijft, kent hij niet. Ik denk hier aan wat L. Br. onlangs schreef in de Geref. Kerkbode van Den Helder:

Daar zijn plattelandse gemeenten waar boeren wonen, die menigen stelling in verstandelijke kennis overtreffen.

Daar vindt men in huis, boeken van Dr. Kuiper, Dr. Bavinck, ds. J. van Andel, studieboeken, die ook worden gebruikt.

Als men met die boertjes spreekt, staat men versteld van hun Schriftkennis en van hun kennis van de Geref. Dogmatiek.

Eenige weken geleden vertelde een boer ons, dat hij „De Reformatie” in zijn jas droeg en op zijn werk bij rusturen heelmaal uitlas.

Mijn hoed af voor zoo'n boertje!

Op zulke boeren drijft ons christelijk volk nog. Maar met veel van zijn hedendaagse voorlichters drijft het wég. Wij gaan niet achteruit: wij hollen achteruit.

De „kerk”, die „aan wetenschap doet”.

De berichten van de Chr. Geref. Synode hebben dit jaar de aandacht getrokken, voorzover er wat „interessants” bij was. Minder attentie vond het volgende. De Chr. Geref. Kerkbode v. Groningen en omstreken, vertelt van de vergadering o.m.:

Alsnu vroeg een instructie van de P. S. van het Noorden in verband met de liturgische formulieren de aandacht. Op de Synode van 1928 was ook reeds de vraag ter sprake geweest, welke uitgave der liturgische

formulieren bevelensproken, „zoo die. Achteraf gedachte in de tekken na formulieren bijkwamen king van nemen.

„Zeer a om een v misbruiker eenigzins.

Maar, zou thans onbevooroc Nu kwat orgaan ver

Nu bl lieren h edities o ven. Da zijn daa Maar de die onde er is een Deze bei

Inderda Nu zou

— welk li eeh synode

a. wij g zellen, in c ons weer l

denken en gereformee

b. wij be in de oud bang voor

er op, dat bang voor

c. wij be kleurden”

oudste, de kelijken tel en zullen

d. die v critisch on maken hee

mohammed lijk, en god

e. wij z achappelijk is, waarin

formeel-we I. of wij

g. tot zo oudste teks

Dat zal — zekerheid, zijn van or

sche ketter mogen sam zoolang he

erg veel). Maar he

Men hee al klaar. A hetgeen ee

enkele mar Vermoed

minste: De Syn dat zij e

de uitga de meest worde.

Wij moge pelijke ove

daan of nie geleverd h

vaderen. Het is, i

alleen maa looven, dat

kingen gev loop hunne

men, al wi te verstaar

fijn-werken Als het z

nog wel ge taten, ook

dan zegger pelijk vergi te blijven l

lieren, ma Maar o

één titel of